

מ"ת 18794/03/14 - מדינת ישראל נגד זאור חנקישייב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 18794-03-14 מדינת ישראל נ' ח. (עציר)

29 מאי 2014

מ"ת 18826-03-14

לפני ד"ר עודד מודריק-שופט, סגן נשיא

מדינת ישראל

המבקשת
נגד

זאור חנקישייב (עציר)

המשיב

נוכחים:

ב"כ המבקשת: עו"ד דפנה יבין

ב"כ המשיב: עו"ד חי הבר

המשיב הובא על-ידי שב"ס

החלטה

נסיבות הבקשה

כתב אישום שהוגש לבית משפט זה מייחס למשיב עבירות של בידוי ראיה, מסירת ידיעות כוזבות, שיבוש מהלכי משפט, השמדת ראיה, קבלה וניסיון קבלת דבר במרמה והדחה בחקירה.

עמוד 1

קיצור פרשת האישום הוא זה. ביום 21.3.13 פנה המשיב - שהיה אז במאסר - אל המשטרה וטען כי בידו מידע אודות זהות מבצע הרצח הנורא במועדון בר נוער בתל אביב [מעשה רצח כפול שהתרחש ביום 1.8.09. רעול פנים נכנס למועדון כשהוא מצויד ברוס"ר. הוא ירה לכל עבר, הרג שניים מבאי המועדון ופצע עשרה נוספים (להלן: "מעשה הרצח" או "פרשת הבר נוער"). מיום הרצח ועד לפניית המשיב, לא היה בידי המשטרה קצה חוט של ממש לאיתור זהות הרוצח].

המידע שנמסר מפי המשיב הוא שחגי פליסיאן (להלן: "חגי") ביצע את מעשה הרצח כנקמה על כך ששאל גנון ביצע מעשה סדום באחיו בני פליסיאן כשהלה היה כבן 16 שנים. על יסוד המידע נחתם עם המשיב הסכם עד מדינה (22.4.13) ובמהלך מספר שבועות הופעל המשיב בידי המשטרה לאיסוף ראיות בין היתר על ידי שיחות (שהוקלטו) עם חגי וגורמים מעורבים (להלן: "תקופת ההפעלה" ו-"ההפעלה").

נטען בכתב האישום שהמשיב מסר במכוון מידע שקרי אודות מעורבותו של חגי במעשה הרצח וכי בתקופת ההפעלה פעל המשיב בדרך מתוחכמת כדי לבדות ראיות וליצור מצג כוזב כאילו חגי ביצע את הפעולה הנפשעת בבר נוער וכאילו באה מפי האחרון הודאה במעשה. לשם "ייצור" מארג הראיות הכוזבות ניהל המשיב שני ערוצי התקשרות נפרדים מקבילים עם חגי. המשיב הצליח באמצעות ערוץ אחד, גלוי לחגי ונסתר מידיעת המשטרה, להונות את חגי, להניח לפניו מלכודת ולהדריכו במרמה לומר דברים שישקפו מעורבות בפרשת הרצח. בערוץ השני, שהיה גלוי למשטרה ונסתר מחגי, הקליט את חגי אומר, בהתאם ל"הדרכה" אמרות מפליליות ביחס לעצמו.

המשיב פעל לטשטוש ולהעלמת הראיות המוכיחות את הונאת חגי. הוא מחק את מסרוני ההודעות ששיגר לחגי באמצעות תכנת "whatsapp" והנחה את חגי למחוק את המסרונים שהלה שיגר אליו.

חגי טען בחקירה, מלכתחילה, שהמשיב הציע לו רווח כספי קל אם יאמר דברים מסוימים שהמשיב הדריכו לומר. כך אירע שמבלי דעת שאמירותיו כורכות אותו בפרשת הרצי, נפתה לומר את שהמשיב הניעו לומר. אמרות חגי הוצגו למשיב אך הוא עמד איתן בטענתו שהאמרות המפליליות מפי חגי הן אמרות מקוריות ושמצדו יש גילוי מלא למשטרה.

על יסוד המהלכים הכוזבים שביצע המשיב הוגש כתב אישום שיחס לחגי אחריות למעשה הרצח. חגי נעצר. לאחר הגשת כתב האישום ביצע המשיב מעשה הונאה נוסף בכך שהדיח את חברו להגיש תלונת שווא לחוקרי הימ"ר שהוא מאוים על ידי אדם בקשר לכך שהמשיב היה ל"עד מדינה". תלונה זו נועדה לבסס את מעמדו של המשיב כ"עד מוגן".

מעיקרה היו למשטרה ולפרקליטות כמלווה את החקירה חשדות מסוימים בקשר עם מהימנות דברי המשיב. אולם לא היה בסיס איתן לשלול את גירסתו (שהתייבשה עם האמירות המפליליות שנקלטו מפי חגי). אולם בפברואר 2014 הצליחה המשטרה באמצעות טכנולוגיה חדישה לשחזר את תוכן מסרוני ה-whatsapp שהמשיב וחגי מחקו. השחזור גילה את מזימת התרמית באורח ברור.

על כן בוטל כתב האישום נגד חגי והוגש כתב האישום דנן. עם הגשת כתב האישום ביקשה המאשימה לעצור את המשיב עד תום ההליכים במשפט.

בא כוח המשיב טען תחילה שאין בידי המאשימה "ראיות לכאורה" בעוצמה מספקת לביסוס החלטת מעצר. לאחר שבאת כוח המאשימה פירטה במשך שעות את עיקרי השתלשלות העניינים ואת הראיות הקיימות, שינה בא כוח המשיב טעמו ואישר שיש בידי המאשימה ראיות לכאורה המקימות עילת מעצר.

הייתה זו מעין "הודאה והדחה" שכן לצד אישור הימצא ראיות לכאורה, טען בא כוח המשיב לקיומן של מספר נסיבות המקימות, באורח כללי, ספק בעניין טענות העובדה של המאשימה.

אלה עיקרי הראיות לכאורה.

ביום 3.6.13, במסגרת ההפעלה, הקליט המשיב אמירות מפלילות מפי חגי.

אמרות של חגי שנמסרו בעקבות האמרה המפלילה. חגי מסר כי מקור האמירות המפלילות הוא במהלך תרמיתי שביצע המשיב שהבטיח לו (לחגי) סכום 4000 ש"ח אם יאמר דברים מסוימים. התרמית נארגה כך שחגי לא היה ער לכך שהוא כורך עצמו במעשה הרצח. ה"הדרכה" נמסרה לחגי במסרוני whatsapp.

המשיב הכחיש את דברי חגי, לרבות בעימות שנערך ביניהם.

תכתובת אינטרנט המשקפת פנייה של המשיב אל אדם מסוים לבירור השאלה האם יש למשטרה יכולת טכנולוגית לשחזר מסרוני whatsapp שנמחקו.

בפברואר 2014 נהפכה הקערה על פיה. המשטרה הצליחה לשחזר מסרוני whatsapp שנמחקו ממכשיר הטלפון הסלולרי של חגי. בדיקת תוכן המסרונים המשוחררים אימתה את גירסת חגי. התברר שהשיחה המפלילה בוימה ושחגי הובל בכחש למסור את הדברים בלי להיות מודע לך שהוא כורך עצמו בפרשת הרצח. המסרונים כוללים גם הנחייה לחגי למחוק אותם.

המשיב נעצר ביום 19.2.14. הוא נחקר בחשד לביצוע העברות שבכתב האישום, אך מכאן ואילך מילא פיו מים. שתיקה זו "רועמת" במיוחד בהקבלה להודעות המפורטות שמסר המשיב בעת ההפעלה.

כאמור הסנגור שינה את תוכנית (אסטרטגיה) טיעונו ולא חלק על תקפותן של הראיות הללו, בהקשר לשלב הדיוני הנוכחי. הוא הציג מספר סימני שאלה המצויים מחוץ למארג הראייתי האמור. אלה הם.

ביום הרצח היה המשיב במעצר. הוא נעצר (שנת 2009) חודשים לפני הרצח והמשיך לשהות במעצר חודשים לאחר מכן. קשה להעלות על הדעת שבעת ההיא גמלה בלבו החלטה שביום מן הימים (כארבע שנים אחרי הרצח) ימסור

למשטרה, ללא כל סיבה מיוחדת וללא תמורה של ממש, מידע מפליל על זהות מבצע הרצח. קשה גם לדמות מצב שהמידע - שנטען להיות כוזב - יתיישב באורח מלא עם פרטי הרצח כפי שהיו ידועים למשטרה באותה עת.

במרץ 2013, שלושה חודשים לפני ששוחר מן הכלא מסר המשיב למשטרה את המידע המפליל כנגד חגי. כל מה שהוא ידע אז לומר הוא ששמע מפי חגי (עמו יש לו היכרות ארוכת שנים) שלפני הרצח הותקף אחיו, בני, ונאנס על ידי שאול גנון מנהל הבר-נוער ושבשבתו בכלא ביחד עם חגי הבין שחגי מתכוון לפגוע בגנון כנקמה על הפגיעה באחיו.

עיון בהודעות של גנון משנת 2009 מראה שאין בהן זכר לתקרית כזאת. לעומת זה בשנת 2013, לאחר שהובטח לגנון שלא יועמד לדין מסר שכחודש לפני פרשת הרצח התוודע לצעיר כבן 20 או מעט יותר וקיים איתו יחסי מין שגרמו לצעיר בשלב מסוים להירתע. החוקרים הראו לגנון את תמונתו של בני פליסיאן והתעניינו לדעת האם זה אותו צעיר. תשובתו של גנון הייתה קצת מפותלת (לשון המעטה). הוא אמר ש"באופן כללי האדם שהוצג לי בתמונה מזכיר בצורה כלשהי את אותו אדם שאיתו נפגשתי באירוע שתיארתי ולכן אני לא מוציא מכלל אפשרות שמדובר באותו אדם" [הודעת גנון מיום 13/6/13, עמוד 5]. הנה כי כן, יש איזשהו בסיס למידע שמסר המשיב למשטרה במרץ 2013.

בשנת 2009, לפני הרצח זמן קצר לאחריו, מסר המשיב למספר אנשים מידע המראה שהייתה לו ידיעה מוקדמת על האפשרות שמעשה הרצח יתרחש ומידע על זהות המבצע. כך, המשיב התקשר מן הכלא במוצאי שבת, שעות לפני שמעשה הרצח התרחש, לבן זוגו דאז מאיר זוהר והזהיר אותו לבל יצא למועדון הבר נוער. מאיר זוהר נחקר לאחר הרצח ואישר שהמשיב התקשר אליו וייעץ לו ללכת לעבוד ולא לבזבז את זמנו בבר נוער. מספר ימים לאחר הרצח התקשר המשיב לאחד גיל מייסטר ואמר לו שהוא יודע פרטים על הרצח. הוא ביקש ממייסטר שיפנה לקצינת משטרה מסוימת שפרטיה פורסמו ברבים ויפנה אותה אל המשיב. מייסטר פנה למשטרה כעשרה ימים לאחר ביצוע הרצח, סיפר את מה שהמשיב אמר לו וכן אמר ששמע מפי המשיב שהירי היה מכון כלפי שאול גנון. מהודעתו של אחד חיים עטר, שישב בכלא עם המשיב בעת שהתרחשה פרשת הרצח, עולה שעובר לרצח אמר המשיב לעטר "הולך להיות משהו גדול בתל אביב בבר נוער" [הודעת עטר מ-17/6/13].

יש, אם כן, אינדיקציות אחדות לכך שבידי המשיב היה מידע מוקדם על התרחשות הרצח ואפילו על זהות המעורבים בו.

מחדלי חקירה שונים שבעטיים חסרות ראיות או טושטשו ראיות.

בפי באת כוח המאשימה ניתנו תשובות אחת לאחת לספקות שבא כוח המשיב העלה. היא ציינה שמעדות שאול גנון לא ניתן להסיק שהמפגש המיני החריג שקיים עם אותו צעיר מתייחס לבני פליסיאן דווקא. הודעות מאיר זוהר וגיל מייסטר והעדויות שמסר המשיב בעקבות אותן הודעות, הראו אז ומראות עכשיו שלמשיב לא הייתה ידיעה ממשית, לא על עצם ההתרחשות הצפויה בבר נוער ולא על זהות המבצע. זוהר ומייסטר לא התרשמו מקיומה של ידיעה כאמור. לעניין עטר, ציינה באת כוח המדינה שמדובר בעדות כבושה שנמסרה לראשונה בשנת 2013 מפי חבר (גם חבר לתא המאסר) של המשיב ועל כן משקלה מועט מאוד.

על יסוד האמור לעיל, ניתן לקבוע כי המאשימה הציגה תשתית ראייתית לכאורה מספקת כדי השלב הדיוני הנוכחי. ההערות שהעיר הסנגור אינן מעלות ספקות שלא ניתן להסיר אותן. על כן בשלב הדיוני הזה, אין כל צורך להידרש אליהן ולהכריע בהן.

המאשימה מבססת את בקשת המעצר על עילה שניתן לכנותה "מסוכנות להליך". סעיף 21 לחוק המעצרים מתיר לבית המשפט להורות על מעצר נאשם עד תום ההליכים אם:

"(1) בית המשפט סבור על סמך חומר שהוגש לו כי נתקיים אחד מאלה:

א. קיים יסוד סביר לחשש ששחרור הנאשם או אי מעצרו יביא לשיבוש הליכי משפט, להתחמקות מהליכי שפיטה או מריצוי עונש מאסר או יביא להעלמת רכוש, להשפעה על עדים או לפגיעה בראיות בדרך אחרת"

טענת התובעת היא שקיימת מסוכנות מובהקת לשיבוש הליכי המשפט, או חשש ברור להתחמקות או להימלטות מן ההליך. המשיב נמלט מדירת המסתור שבה הוחזק כשהוא מאובטח על ידי מאבטחים מטעם המדינה. הוא תעתע בהם ו"העמיד את המשטרה על הרגליים" משך מספר יממות, עד שהצליחו לאתר אותו.

יתר על כן, מסכת האישומים מעידה יותר מכל על אופיו ויכולותיו של המשיב להערים (מניפולציה) על כל הסובבים אותו. המשיב רקם עלילה כנגד חגי במתכונת ובדרך ביצוע דמיוניים (בלשון ימינו: הזויים). הדבר מעיד על רמת התחכום ועל מידת ה"יצירתיות" השלילית של המשיב. קיומן של ראיות לכאורה ברורות לביצוע העבירות שבכתב האישום מקים, ממנו ובו, חשש סביר ואף הרבה יותר מכך, לשיבוש ההליך או למסוכנות אחרת להליך [בש"פ 8131/09 מחאמיד נ' מדינת ישראל; בש"פ 2474/13 כהן נ' מדינת ישראל; בש"פ 6573/13 מדינת ישראל נ' אביתר]. על היכולת המניפולטיבית של המשיב ועל התעוזה שלו בנידון זה, מעידה גם העובדה שהצליח לחמוק מתחת ידי המאבטחים ששמרו את צעדיו בדירת המסתור שבה התגורר.

הטיעון המרכזי של הסנגור כנגד עילת המעצר הנוטענת הוא שהחקירה מיצתה את עצמה, מערך הראיות כולו מצוי ביד התביעה ולא ניתן לשבש בו דבר. הסנגור חזר וביקש מן התובעת לתאר כל היפותזה אפשרית של שיבוש הליכים, הדחה בחקירה או מהלך מרמתי אחר שהמשיב מסוגל לו לעת הזאת. בפי התובעת לא היה מענה קונקרטי זולת זה שהיא איננה חייבת לנבא באורח ספציפי באיזו דרך של הערמה ינקוט המשיב.

תמים דעים אני עם באת כוח המאשימה. מעשי המשיב; מעשים שיש ראיות להוכיחם, מעידים על יכולות המרמה, ההתחזות, ההדחה וההתחמקות שהוא ניחן בהן. קשה להעלות על הדעת דמות של אדם שיש לחשוש מפניו שינקוט דרכים להימלט או לטשטש או לפגוע בראיות נגדו, יותר ממי שרקם מזימת כזב מורכבת ומפותלת כלפי זולתו וכמעט הצליח לגרום לכך שקורבנו ייכלא לכל ימי חייו.

אינני יכול לדמות את הדרכים או האמצעים שהמשיב יוכל לנקוט בהם אם ישוחרר. אלא שיכולותיו של המשיב עשירות מכל דמיון (לפחות מן הדמיון שלי). בעיניי, אין מקום לבחון חלופת מעצר במקרה זה. גם אם ימצאו גורמים אמינים ומהימנים נעדרי עבר פלילי ובעלי מוטיבציה חיובית שייקחו על עצמם להשגיח על המשיב, ספק רב בעיניי אם יהיה לאיל ידם להתגבר על התחכום שהמשיב ניחן בו.

אכן, חלופת מעצר אינה מיועדת להקנות ביטחון מקסימלי מונע החוסם את דרכו של הנאשם המבקש להפר את תנאי

השחרור שלו. גם בית סוהר אינו מקנה ביטחון מוחלט. אולם בית הסוהר בוודאי מקנה דרגת ביטחון גבוהה מאוד. חלופת מעצר יכולה להתאים למקרים "שגרתיים" שאינם מראים על פניהם אפשרות סבירה להפרה. לא כך בענייננו.

ההחלטה

מצאתי כי נגד המשיב ראיות לכאורה להוכחת האישום נגדו. ההתנהגות המתוארת בכתב האישום מקימה עילת מעצר ולא מתקיימות נסיבות שעשויות להצדיק נקיטת חלופת מעצר.

לפיכך, אני מורה לעצור את המשיב עד תום ההליכים.

ניתנה והודעה היום כ"ט אייר תשע"ד, 29/05/2014 במעמד הנוכחים.

דר' עודד מודריק, שופט
סגן נשיא

הוקלדעלידיוליהאליהו